

VOEDSELBANKEN.NL
Smallingerland

Beleidsplan 2026-2028

Stichting Voedselbank Smallingerland
De Giek 22-A
9206 AT Drachten
Telefoon: 06 1445 1944
Rabobank nr. NL57 RABO 011.07.52.562.
E-mail: svs@voedselbanksmallingerland.nl

Versie: 2.0
Januari 2026

Voorwoord en Samenvatting

Beste lezer,

Namens het bestuur van de Voedselbank Smallingerland, hierbij het Beleidsplan voor de jaren 2026 tot en met 2028.

De voedselaanvoer uit de winkels is nog steeds laag. Verse groenten worden steeds minder uit de winkels aangevoerd, maar deels wordt dit gecompenseerd door aanvoer van de Voedseltuin Smallingerland. Vlees wordt structureel aangekocht, omdat de aanvoer uit de supermarkten laag is. Sinds afgelopen jaar kopen we voor onze moslimklanten Halal vlees in. Gelukkig zijn we in staat om daar waar nodig (stagnerende voedselaanvoer) producten aan te kopen omdat de financiële situatie goed op orde is.

Het aantal vrijwilligers is prima op peil (ca. 80), in de zomer is het soms moeilijk de roosters vol te krijgen. Bestuursfuncties blijken nog steeds lastig in te vullen.

Het aantal klanten lijkt heel langzaam iets toe te nemen. Zoals elk jaar worden per 1 januari 2026 de criteria weer verruimd, met een percentage ongeveer gelijk aan de inflatie. Per 1 januari 2026 is het aantal huishoudens dat gebruik maakt van onze Voedselbank ca 110.

De Voedselbank blijft verder professionaliseren: we zijn bezig te kijken naar andere concepten die nog beter bij onze klanten aansluiten. Daarnaast moeten we meer bronnen voor voedsel, maar ook voor (structurele) fondsen vinden.

Duurzaamheid blijft een aandachtspunt. Naast de 52 zonnepanelen is er met volledige subsidie een elektrische transport bus en laadpaal aangeschaft.

In 2025 heeft de audit voedselveiligheid geresulteerd in een 9.0. Een kleine achteruitgang t.o.v., vorig jaar. Dit moet minimaal op peil blijven.

Het Bestuur wil via deze weg alle vrijwilligers, maar eveneens alle organisaties, kerken, bedrijven en sponsors bedanken voor het vertrouwen en de gegeven steun.

Namens het bestuur, Ruud Schaake, voorzitter

Januari 2026

Inhoud

1. Kerngegevens	4
2. Missie en visie	4
3. Organisatie en kernwaarden	4
3.1 Landelijke organisatie	4
3.2 Plaatselijke organisatie	4
4. Toelating	5
4.1 Voedselpakket	6
5. Inzameling voedsel	6
5.1 Inzameling voedsel	6
5.2 Kwaliteit	6
6. Voedselinzameling en uitdeling	7
7. Voorlichting	7
8. Samenwerking met andere organisaties	7
9. Financieel beleid	7
9.1 Giften en donaties	7
9.2 Verantwoording	8
9.3 Honorering	8
9.4 Verantwoording financiële middelen en de toekomst	8
10. Beleidsvoornemens & speerpunten 2026-2028	9
Bijlage 1; Voor de lopende jaren van dit beleidsplan zijn de volgende speerpunten gedefinieerd ..	10

1. Kerngegevens

- Wij werken uitsluitend met vrijwilligers;
- Wij verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt;
- Wij verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel;
- Wij verstrekken uitsluitend gratis voedsel;
- Wij verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk;
- Wij zijn neutraal en onafhankelijk ('burgers voor burgers');
- Wij zijn transparant in onze verantwoording.

2. Missie en visie

Missie

Voedselbanken verstrekken verkregen voedsel gratis aan mensen in Nederland die het tijdelijk zelf niet redden. We doen dat uitsluitend met vrijwilligers.

Visie

In Smallingerland leven een groot aantal mensen onder de armoedegrens. Onze Voedselbank helpt diegenen die het financieel niet redden door ze tijdelijk te voorzien van voedselhulp. Daarvoor werken wij samen met bedrijven, instellingen, kerken, gemeenten en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat (voedsel-)armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, immers "Geen pakket, zonder traject", werken we samen met de gemeente en lokale organisaties die onze klanten helpen om financieel weer op eigen benen te staan. Voedselhulp is bedoeld tijdelijk te zijn.

3. Organisatie en kernwaarden

De organisatie van Voedselbanken is onderverdeeld in de landelijke organisatie en de onafhankelijke plaatselijke organisaties.

3.1 Landelijke organisatie

De landelijke organisatie maakt op nationaal niveau afspraken met fabrikanten van voedsel en grote supermarktketens. De producten die op deze manier verkregen worden, worden verspreid door het landelijk Distributie Centrum. Vandaar uit worden de 10 lokale Distributie Centra bevoorrad. De lokale Distributie Centra verdelen de ontvangen producten onder de lokale Voedselbanken, zoals de Voedselbank Smallingerland. Het landelijk bestuur van VBN bestaat uit 12 leden (inclusief de voorzitter). De posities zijn zo gekozen dat alle relevante gebieden worden afgedekt.

3.2 Plaatselijke organisatie

De organisatie van de Voedselbank Smallingerland bestaat geheel uit vrijwilligers en maakt geen gebruik van betaalde krachten. Het aantal vrijwilligers bedraagt ruim 80. Het bestuur van de Voedselbank Smallingerland telt 6 personen.

Naast de reguliere vrijwilligers (die voor het primaire proces), hebben we nu ook de volgende taken bemenst:

- Op IT-gebied is er een vrijwilliger, die hard- en software vragen oplost;
- Onze website wordt technisch onderhouden door een vrijwilliger, voor wat betreft update en plaatsing van stukjes wordt dit gedaan door de Secretaris;
- Facebook en Instagram zijn belangrijk voor onze klanten. We hebben daar een vrijwilliger voor. Er is ook een vrijwilliger voor ontwerp van Pr-materiaal en presentaties;
- Voor de voedselverwerving is er een vrijwilliger;
- Voor een aantal administratieve taken is er een assistent penningmeester.

Bestuur¹.

Het bestuur wordt gevormd door:

- Voorzitter; Ruud Schaake
- Secretaris; Sietske Knobbe
- Penningmeester; Jolanda Alma
- Bestuurslid - verantwoordelijk voor de screening van klanten; Piet de Boer
- Bestuurslid - verantwoordelijk voor de uitgifte en voedselveiligheid; Ellen van der Linden
- Bestuurslid - verantwoordelijk voor het vervoer en Facilitaire zaken; Fred Ijben

Op dit moment is er één bestuursfunctie vacant, die van fondsenverwerver.

Bestuursvergaderingen vinden volgens een vastgesteld schema (maandelijks) plaats. Daarnaast zijn er de volgende overlegstructuren en communicaties:

- Minstens eenmaal per jaar een vergadering met alle vrijwilligers, soms gecombineerd met een Nieuwjaarsreceptie of gezamenlijke maaltijd;
- Jaarlijks wordt een nieuwsbrief naar de kerken en sponsors gestuurd.

Aandachtspunten voor het bestuur zijn: veiligheid, ARBO en goede onderlinge verhoudingen tussen bestuur en vrijwilligers en tussen vrijwilligers onderling. De sfeer is goed en de vrijwilligers zijn erg gemotiveerd.

Naast de bestuursvergaderingen en de vergaderingen met alle vrijwilligers, vinden nog andere vergaderingen plaats:

- Screener overleg;
- Coördinatoren en Vloerhoofdenoverleg;
- Gastvrouwenoverleg;
- Overleg met chauffeurs en rijders.

De meeste van deze vergaderingen vinden ca 2 keer per jaar plaats. Doel is uniforme werkwijze, delen van ervaringen en aandacht voor (nieuwe) afspraken en wijzigingen.

Om de vrijwilligers toch zoveel mogelijk op de hoogte te houden van wat er speelt, wordt relevante informatie gedeeld: "Meedeler", "Nieuwflits", beide komen van Voedselbanken Nederland. Daarnaast verschijnt eens per twee maanden een (interne) Nieuwbrief "Boodschappermeel" waarin de belangrijkste zaken van onze Voedselbank staan.

4. Toelating

Alleen inwoners met een vaste woon- of verblijfplaats uit de gemeente Smallingerland hebben toegang tot onze voedselbank. Criteria voor toelating worden in november van elk jaar landelijk vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering van Nederlandse Voedselbanken. Deze criteria worden opgesteld door een landelijke klankbordgroep in overleg met een medewerker van het NIBUD. Er bestaat de mogelijkheid dat een voedselbank enigszins afwijkt van de landelijke criteria; Voedselbank Smallingerland hanteert een iets ruimere marge.

Wanneer inwoners in de gemeente Smallingerland voor kortere of langere tijd niet zelfstandig in de eerste levensbehoeften kunnen voorzien, kunnen zij een beroep doen op de Voedselbank Smallingerland. De Voedselbank maakt hierbij geen onderscheid op basis van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook (Artikel 1 van onze Grondwet).

¹ Alle vrijwilligers dienen te beschikken over een Verklaring Over Gedrag (VOG).

4.1 Voedselpakket

De Voedselbank Smallingerland streeft ernaar om een zo gevarieerd mogelijk voedselpakket te verstrekken aan haar klanten. Om dat te kunnen doen, is het van belang om de continuïteit van de voedselverstrekking te waarborgen. Aan de klanten wordt eenmaal per week een voedselpakket verstrekt.

5. Inzameling voedsel

5.1 Inzameling voedsel

De Voedselbank Smallingerland ontvangt via 3 kanalen gratis voedsel,

1. Vanuit de landelijke organisatie:

De Voedselbank Smallingerland is aangesloten bij de Vereniging Voedselbanken Nederland. Wekelijks ontvangt onze Voedselbank producten vanuit deze organisatie. De landelijke organisatie heeft vaste afspraken met grote bedrijven en supermarktketens. De bijdrage vanuit de landelijke organisatie bedraagt een flink deel van het voedsel dat wekelijks wordt verstrekt.

2. Vanuit plaatselijke supermarkten, bakkers en andere leveranciers:

Dagelijks gaan vrijwilligers diverse supermarkten en verschillende bakkers af. Deze bedrijven stellen voedsel dat nog beperkt houdbaar is, beschikbaar aan de Voedselbank. Dit betreft vooral brood en fruit en bedraagt een betrekkelijk klein deel van het pakket dat wordt verstrekt. Vlees en groente wordt heel beperkt opgehaald uit de supermarkt en daarvan wordt door ons nog een deel afgekeurd. De binnengekomen goederen worden door vrijwilligers gesorteerd en uitgedeeld. Op de dag van de uitdeling van het voedselpakket worden, onder leiding van een coördinator/vloerhoofd, de pakketten samengesteld.

3. Via acties:

Er worden jaarlijks diverse acties voor de voedselbank gehouden. Het doel is hierbij om vooral langer houdbare producten in te zamelen. Het streven is om zo veel van het benodigde voedsel op deze manier te verwerven.

Deze acties worden uitgevoerd door:

- Eigen vrijwilligers

Jaarlijks vinden minimaal 2 keer 2 acties plaats in de supermarkten in Smallingerland. Deze zijn vooral op landelijk initiatief; Jumbo en AH. Aan klanten in de supermarkten wordt gevraagd om van een lijst die uitgedeeld wordt één of meer producten te kopen en deze dan aan de voedselbank te doneren. Een andere belangrijke actie is die van de waardepunten van DE. Deze waardepunten leveren een flink aantal pakken koffie op.

- Kerken en scholen

Jaarlijks worden er diverse inzamelacties gehouden door kerken en scholen voor ons.

Naast gratis voedsel kopen we ook naar behoefte voedsel. Het streven is om producten voor 2-3 maaltijden per week te verstrekken. Door de terugloop van opgehaalde producten uit de winkels, zijn we genooddaakt voedsel bij te kopen voor ca 15 %. Dat was al het geval voor eieren en vlees, maar is nu ook nodig voor andere producten.

5.2 Kwaliteit

Het voedsel dat verstrekt wordt, voldoet aan de kwaliteitsnormen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken. Leidend hierbij is de door het ministerie uitgegeven brochure van mei 2025 voor "*Charitatieve instellingen en organisaties*". Dit informatieblad (Informatieblad 76) reikt richtlijnen aan met betrekking tot de interpretatie van voedselveiligheid waarbij de onderwerpen houdbaarheidsdata, traceerbaarheid, etikettering en invriezen van

levensmiddelen, expliciet zijn opgenomen. Om naleving van de kwaliteit te waarborgen, heeft het bestuur een kwaliteitsfunctionaris aangesteld. Een belangrijke taak van deze vrijwilliger is de controle op de naleving van de voorschriften en het verzorgen van rapportages. In het kader van de Voedselveiligheid geldt voor alle vrijwilligers een verplichte deelname aan de 2-jaarlijkse training Voedselveiligheid. Naast deze twee jaarlijkse training nemen de nieuwe vrijwilligers deel aan de onlinetrainingen Voedselveiligheid, Plaagdierbestrijding en Tillen (de laatste i.v.m. ARBO). Voedselbank Smallingerland heeft een "groen certificaat". Dit certificaat is nodig om producten vanuit de landelijke organisatie te krijgen. Om dit certificaat te krijgen, vindt jaarlijks een audit plaats door een onafhankelijke partij Sensz² gevestigd in Naarden. Sensz controleert of de Voedselbank voldoet aan de eisen die gesteld worden aan de voedselveiligheid.

6. Voedselinzameling en uitdeling

Elke dag rijden de chauffeurs van de Voedselbank naar verschillende lokale supermarkten, bakkers en andere voedselleveranciers om voedsel op te halen. Dit wordt gedaan met een bestelbus, voorzien van een koelruimte en een elektrische laadklep. De Voedselbank Smallingerland heeft voor het ophalen afspraken gemaakt met lokale bedrijven. De producten die dagelijks ingezameld worden, zijn veelal verse producten die tegen de houdbaarheidsdatum aan zitten. Deze producten worden gecontroleerd, dezelfde dag nog uitgedeeld aan de cliënten, mits deze producten voldoen aan de NVWA-criteria en de gewenste temperatuur.

7. Voorlichting

De Voedselbank Smallingerland geeft (op verzoek) voorlichting over haar activiteiten aan:

- Kerken;
- Scholen;
- Maatschappelijke organisaties.

Deze voorlichting heeft binnen de gemeente geleid tot bewustwording van armoede dicht bij huis en hoe betrokken organisaties en bedrijven kunnen bijdragen aan de bestrijding hiervan. Naar aanleiding van deze voorlichting houdt een aantal kerken op regelmatige basis een inzameling van houdbare producten voor de Voedselbank. Scholen en maatschappelijke organisatie helpen mee om onze voorraad en financiën op peil te houden.

8. Samenwerking met andere organisaties

Naast het uitdelen van voedsel werkt Voedselbank Smallingerland samen op diverse andere gebieden met andere organisaties. In principe kan dat twee gebieden betreffen:

1. Uitdelen van producten; dit kan van alles betreffen, zoals menstruatiemateriaal, Stichting Jarige Job, jaarlijkse acties (Sinterklaas), of éénmalige acties.
2. Elkaar steunen om meer gecoördineerd de doelgroep van dienst te zijn. Structureel betreft dit het Armoedepact Smallingerland, Humanitas, Present en SchuldHulpMaatje. Minder structureel betreft dat diverse andere organisaties, zoals het Leger des Heils, Sportfonds, etc.

9. Financieel beleid

9.1 Giften en donaties³

De financiële inkomsten van de Voedselbank bestaan uit een aantal bronnen:

- Subsidie algemeen van Voedselbanken Nederland;
- Subsidie van de Gemeente Smallingerland;

²Sensz voert audits op het gebied van voedselveiligheid uit.

³De Voedselbank Smallingerland is een ANBI gecertificeerde instelling, hetgeen betekent dat giften en donaties aftrekbaar zijn van de Belasting.

- Giften en donaties van zowel organisaties, bedrijven als particulieren;
- Opbrengsten van acties⁴.

De inkomsten zijn noodzakelijk voor de dekking van de kosten voor de Bedrijfsvoering, zoals vervoerskosten, kosten voor huisvesting en koeling, etc., maar ook voor het kopen van voedsel.

9.2 Verantwoording

Het financieel beleid is volledig transparant en inzichtelijk en heeft geen winstoogmerk. Maandelijks op de bestuursvergadering rapporteert de penningmeester over actuele financiële zaken en geeft inzicht in gemaakte kosten en ontvangsten. Jaarlijks vindt er een controle plaats door externe deskundigen: de kascommissie. Zij rapporteren aan het bestuur, waarna de Jaarrekening door het bestuur wordt vastgesteld. De goedgekeurde Jaarrekening, het Jaarverslag en dit Beleidsplan worden op onze website gepubliceerd.

9.3 Honorering

Alle werkzaamheden binnen de Voedselbank vinden op geheel vrijwillige basis plaats. Het beleid van de Voedselbank Smallingerland is dat er aan vrijwilligers geen honorering wordt verstrekt. Hiermee conformeert de Voedselbank Smallingerland zich aan het beleid van de Vereniging Voedselbanken Nederland.

9.4 Verantwoording financiële middelen en de toekomst

De voedselbank heeft twee hoofddoelstellingen, te weten het helpen van de financieel kwetsbaren in onze samenleving met een voedselpakket, en het voorkomen dat goed voedsel wordt vernietigd. Om de hulp aan financieel kwetsbare mensen structureel vol te kunnen houden, is een gezonde financiële positie noodzakelijk. Nu de aanvoer van producten uit de winkels afneemt, is het steeds vaker nodig om met eigen middelen levensmiddelen bij te kopen. Het wordt daardoor moeilijker om de uitgaven en inkomsten met elkaar in evenwicht te houden. De komende jaren kan dit mogelijk een uitdaging gaan worden.

Naast de twee al genoemde hoofddoelstellingen wil de Voedselbank ook een bijdrage leveren aan duurzaamheid. In dit kader is in 2025 een elektrische bestelbus in gebruik genomen. Deze en een laadstation zijn volledig gefinancierd met ontvangen subsidies.

⁴Om de financiën op peil te houden, vinden er jaarlijks diverse acties plaats.

10. Beleidsvoornemens & speerpunten 2026-2028⁵

In april 2025 hebben we samen met onze vrijwilligers nagedacht over de toekomst, hierna is een kleine werkgroep gevormd. Deze werkgroep heeft een aantal verbeteringen voorgesteld, waarvan er een aantal inmiddels zijn gerealiseerd.

In november 2025 heeft het bestuur een brainstormsessie gehouden. Dit was o.a. de reactie op het bezoek van B&W van de gemeente, een beleidsambtenaar en een ervaringsdeskundige. De bevindingen zijn vastgelegd in een document: Toekomstvisie Voedselbank Smallingerland.

Hieronder is de Samenvatting uit dit document te lezen.

Voedselbanken zullen de komende jaren helaas noodzakelijk blijven voor de mensen die onvoldoende geld overhouden om zelf eten te kunnen kopen, niet alleen in Nederland. Dit wordt o.a. onderkend door Voedselbanken Nederland, maar ook door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (MSW) en door het Europese Sociale fonds (ESF). De gemeente Smallingerland voert een actief armoedebeleid, waarin o.a. de Voedselbank Smallingerland een relevante rol speelt. Het bestuur van de Voedselbank Smallingerland denkt voor de toekomst de volgende punten als focus te moeten hebben:

1. Blijven in het huidige pand, De Giek 22a, onderzoeken welke aanpassingen nodig zijn, o.a. inrichting (huidig uitdeelconcept of keuze concept), vries- en koelapparatuur.
2. Het creëren van een uitgiftepunt aan de oostzijde van Drachten, op basis van het huidige gemengd uitdeelconcept.
3. Maximale ondersteuning van het Financieel Plein van de gemeente om de drempel voor hulp te verlagen.
4. De gemeente vragen ons te ondersteunen met een structurele bijdrage van € 20.000 per jaar, om de noodzakelijke exploitatie te verzekeren, zodat de Voedselbank hoogwaardige maaltijden kan blijven verstrekken aan die inwoners in Smallingerland die onvoldoende geld hebben om voldoende eten te kunnen kopen.

⁵Een aantal acties gelden voor meer jaren, soms zelfs continu.

Bijlage 1; Voor de lopende jaren van dit beleidsplan zijn de volgende speerpunten gedefinieerd

Nr.	Beschrijving	Status	Opmerking
1	Zorg dragen om minimaal 30 % van het voedsel binnen te halen via lokale acties	✓	Vasthouden
2	Blijven voldoen aan de kwaliteitsnormen van de Voedsel- en Warenautoriteit	✓	In 2025 is dit gerealiseerd. Moet op een uitstekend niveau blijven
3	Behouden van het "groen Certificaat" en slagen voor jaarlijkse audit met als cijfer van minimaal een 9	✓	In 2025 is dit gerealiseerd. Absoluut noodzakelijk.
4	Werven van meer sponsors	-	Via fondsenwerving
5	Meer betrokkenheid creëren van de bevolking in Smallerland	~	Blijft aandachtspunt
6	Meer betrokkenheid creëren bij de plaatselijke politiek, gemeente	✓	Focus politiek
7	Brede intake sterk ondersteunen	~	Van klein naar meer

De speerpunten voor 2026 zijn:

Nr.	Beschrijving	Status	Opmerking
1	We blijven voorlopig op de Giek, maar gaan de inrichting verder verbeteren		Basis, brainstorm en werkgroep
2	Uitbreiden van het aantal leveranciers in lijn met de mogelijke groei van het aantal cliënten) en teruglopende aanvoer		Voortdurend onder de aandacht; is verbeterd
3	Structureel bezoeken sponsors, leveranciers, gemeente	~	Moet beter
4	Website, Insta, Facebook, LinkedIn structureel onderhouden	✓	Loopt goed
5	Structurele PR via pers en gastlessen	✓	Loopt goed
6	Onderzoeken of we onze winkelacties kunnen en willen uitbreiden		Voorlopig geen prioriteit.
7	Vervolgen van meer en reguliere contacten met andere voedselbanken		Blijven doen
8	ROP/RDC stimuleren tot meer samenwerking	~	Daar waar mogelijk doen we dit
9	Al jaren proberen we het (armoede) netwerk te verbeteren	~	O.a. Brede Intake
10	Bij andere voedselbanken, is contact tussen Voedselbank en gemeente veelal beter dan bij ons		Contacten naar gemeente moeten beter